

CUPRINS

Precizări	3
Programa de examen pentru disciplina Limba și literatura română	7
Definirea conținuturilor asociate competențelor specifice în receptarea mesajului scris, prevăzute de programa de Evaluare Națională	11
Sugestii pentru abordarea diferitelor tipuri de compunere	28
Planificarea materiei pentru Evaluarea Națională la Limba și literatura română	32

Modele de teste propuse de autori

ENUNȚURI

Testul 1	36
Testul 2	38
Testul 3	40
Testul 4	42
Testul 5	45
Testul 6	47
Testul 7	49
Testul 8	51
Testul 9	54
Testul 10	56
Testul 11	58
Testul 12	61
Testul 13	63
Testul 14	66
Testul 15	69
Testul 16	71
Testul 17	73
Testul 18	75
Testul 19	78
Testul 20	80
Testul 21	82
Testul 22	85
Testul 23	88
Testul 24	90

SUGESTII DE REZOLVARE

Testul 1	134
Testul 2	135
Testul 3	137
Testul 4	139
Testul 5	141
Testul 6	142
Testul 7	144
Testul 8	145
Testul 9	147
Testul 10	148
Testul 11	150
Testul 12	152
Testul 13	154
Testul 14	155
Testul 15	157
Testul 16	158
Testul 17	160
Testul 18	162
Testul 19	163
Testul 20	165
Testul 21	167
Testul 22	169
Testul 23	171
Testul 24	173

Sugestii pentru abordarea diferitelor tipuri de compunere

Rezumatul

Este o compunere orală sau scrisă, realizată după o operă literară, fără deformări sau interpretări personale, ce respectă șirul logic al narațiunii, ideile principale ale textului.

Se poate rezuma orice text narativ: un roman, o nuvelă, o povestire, o schiță, o fabulă, o baladă, o operă dramatică. Niciodată nu se rezumă un text liric.

Etapele care pot fi respectate în alcătuirea rezumatului sunt:

- lectura repetată și atentă a textului
- urmărirea modului de structurare a textului – capitole, subcapitole, fragmente
- împărțirea textului în paragrafe și detectarea ideilor principale
- organizarea ideilor principale într-un text coerent

În redactarea unui rezumat trebuie să se țină seama de câteva observații precum:

- se relatează esențialul, fără detalii de prisos, respectând fidelitatea față de textul suport;
- evenimentele sunt relatate în ordine cronologică reală, chiar dacă, în unele opere literare, acțiunea nu se desfășoară totdeauna linear;
- nu se oferă date despre autor;
- se prezintă ceea ce se povestește, nu cine povestește (se vor evita formulări de genul „Autorul relatează ...”);
- rezumatul este mai scurt decât textul de la care s-a pornit;
- exprimarea trebuie să fie clară și logică, nefiind admisă exprimarea eliptică;
- nu se fac niciun fel de interpretări sau comentarii, nu se folosesc descrieri, figuri de stil, mijloace artistice, citate, arhaisme sau regionalisme;
- verbele sunt folosite la modul indicativ, timpul prezent sau perfect compus;
- vorbirea directă este transformată în vorbire indirectă, nu se inserează dialog;
- enunțurile sunt formulate cu verbe la persoana a treia.

Caracterizarea personajului literar

Personajul literar (lat. *persona* – rol, persoană) poate fi caracterizat ținând cont de următorul plan:

Introducere – precizarea locului pe care-l ocupă personajul (principal, secundar, episodic) în ansamblul operei literare în discuție; numirea mijloacelor de caracterizare și a tipului de caracterizare (statică sau evolutivă, prin dezvăluirea treptată a devenirii unui personaj sau este prezentat însuși procesul de transformare a personajului).

Cuprins – identificarea procedeelelor de caracterizare și ilustrarea lor cu secvențe narative semnificative (apartenența socială; evoluția eroului pe parcursul discursului epic; relația stabilită cu celelalte personaje, nivelul acțiunilor și părerile personajului).

DOINA POPULARĂ	1.1 2.1	5. DOINA POPULARĂ Versificația	Testul 19	S 12
	1.2 2.2	NOȚIUNI DE GRAMATICĂ Mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului (derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale) Complementul indirect și complementiva indirectă	Testul 20	S 13
BASMUL POPULAR	1.1 2.1	6. BASMUL POPULAR NOȚIUNI DE GRAMATICĂ	Testul 21	S 14
	1.2 2.2	Mijloace externe de îmbogățire a vocabularului	Testul 22	S 15
		Adjectivul	Testul 23	S 16
		Complementul circumstanțial de loc și propoziția circumstanțială de loc	Testul 24	
SCHIȚA	1.1 2.1	7. SCHIȚA NOȚIUNI DE GRAMATICĂ	Testul 25	S 17
	1.2 2.2	Fonetică: diftongi, triftongi, hiat. Articolul Complementul circumstanțial de timp și propoziția circumstanțială de timp	Testul 26	
NUVELA	1.1 2.1	8. NUVELA NOȚIUNI DE GRAMATICĂ	Testul 27	S 18
	1.2 2.2	Despărțirea cuvintelor în silabe Numeralul Complementul circumstanțial de mod și propoziția circumstanțială de mod	Testul 28	S 19

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 7

SCHIȚA

Testul 25

Subiectul I

(40 de puncte)

Citește, cu atenție, textul următor:

Foarte de dimineață, într-o mahală depărtată, bat la ușa amicului meu Pricupescu, profesor de cursul secundar – predă istoria în clasele inferioare la liceu. Deși foarte buni prietenii, n-am fost niciodată la el acasă; așa, nu mă mir că îmi se pare ciudat a mă vedea la dânsul.

— *Ei! Ce cauți tu prin mahalaua noastră așa de dimineață?*

— *Am trecut pe-aiici – zic eu – și am intrat să-ți dau bună ziua... Știu că pe la ceasul ăsta pleci de acasă... și... zic: halde să văz'... o fi plecat Pricupescu? dacă o fi plecat, bine; dacă nu, merg cu el până-n târg... Azi o să fie o căldură... mai teribilă ca ieri... S-a pus pe călduri... O să ne topim în vara asta...*

Pricupescu este un om bănuitor; zice:

— *Fac prinsoare pe ce vrei, că și tu ai venit să mă rogi pentru vreun măgar, pentru vreun leneș, pentru vreun ticălos...*

— *Ași! zic eu...*

— *Măi! adăugă el... mai am doi ani până ies la pensie... douăzeci o să mi se pară... Ufi să mă văz odată scăpat de canonul ăsta, care a ajuns de la o vreme nesuferit... Uite! până vin eu, citește!*

Și, zicând acestea, scoate din buzunar un vraf de scrisori, mi le trânteste dinainte pe masă și lese.

I. L. Caragiale, *Dascăl prost*

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *depărtată*, *leneș*. **4 puncte**
2. Menționează rolul semnului exclamării din secvența: — *Măi! adăugă el...* **4 puncte**
3. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin derivare și a cuvântului obținut prin compunere din textul dat. **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte din câmpul lexical al școlii. **4 puncte**
5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, în ce constă canonul de care profesorul dorește să scape. **4 puncte**

B.

Scrie, în maximum 100 de cuvinte, rezumatul textului citat, respectând regulile de alcătuire a unui asemenea tip de compunere. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să desprinzi ideile principale ale textului;
- să respecti convențiile specifice rezumatului;
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Testul 7

Subiectul I

A.

1. Sinonime potrivite pentru sensul din text al cuvintelor indicate sunt: *slobodă* – liberă, nestingherită; *învinș* – supus, înfrânt, biruit.
2. Cratima în secvența *să-l învețe* are rolul de a marca rostirea legată a celor două cuvinte și căderea vocalei *l*.
3. Cuvinte obținute prin derivare: *pustietate* – format prin derivare cu sufixul *-ătate* de la adjectivul *pustiu*; *puternic* – format prin derivare cu sufixul *-nic* de la substantivul *putere*; *necunoscute* – format prin derivare cu prefixul *ne-* de la adjectivul *cunoscut*.

Cuvinte obținute prin conversiune: *Intinse* – adjectiv format prin conversiune din participiul verbului *a întinde*; *acestea* – adjectiv pronominal demonstrativ format prin conversiune din pronume demonstrativ.

4. Cuvinte care conțin diftongi: *vrea*; *țarmurească*; *libertatea*.

5. Idei principale:

Calul a dus o vreme o viață liberă.

La un moment dat, calul este domesticit de un om.

6. Rămas singur în mijlocul pustietăților, calul s-a speriat când, odată, cineva a început să îl urmărească, vrând să-l prindă. A reacționat urât atunci când a văzut că este capturat de cineva care se aruncă, dintr-o săritură, călare pe el. Văzând că nu are scăpare, se lasă înfrânt, întorcându-se spre stăpân și lăsându-l să îl ducă pe drumuri lungi, prin locuri străine și depărtate.

B.

Calul s-a trezit în câmpiile Ungariei. O vreme s-a ținut de mama lui, apoi s-a deprins cu libertatea. Într-o zi s-a pomenit stăpânit de cineva care s-a aruncat dintr-o săritură pe el. Și-a simțit amenințată libertatea și a pornit în goană nebună. Obosit, s-a oprit la un moment dat, dar călărețul era tot în spatele lui. A înțeles că de acum are stăpân. El s-a învățat cu șaua și s-a deprins să-și poarte stăpânul prin fața regimentului. Seara, își aștepta cu bucurie nutrețul.

Subiectul al II-lea

A.

1. Universitatea care a realizat studiul: Universitatea din Queensland;
Unul dintre factorii care au determinat creșterea gradului de izolare în rândul tinerilor: schimbările economice.
2. Numele autoarei: Banu Alexandra; denumirea site-ului: www.portalinvatamant.ro.
3. Diateza și modul verbelor subliniate sunt: *arată* – diateza activă, modul indicativ; *se simt* – diateza reflexivă, modul indicativ.
4. Funcția sintactică și partea de vorbire ale cuvintelor subliniate sunt: *schimbările* – subiect, substantiv comun; *care* – subiect, pronume relativ.
5. *deși au tot mai puțini prieteni* – propoziție subordonată circumstanțială concesivă;
aceștia au și o dorință mai mică de a cunoaște persoane noi și de a lega noi relații – propoziție subordonată completivă directă.
6. Soarele părea că se topește.